

Fractie Winsum

Onderweg naar een nieuwe realiteit

De fusiegemeente ‘Het Hogeland’

Algemene Politieke Beschouwingen 2017

Voorzitter, voor ons ligt de kadernota 2017, waarin de kaders worden uitgezet van de begroting voor het boekjaar 2018. Dit zal tevens de laatste begroting voor de huidige gemeente Winsum zijn. We zitten op dit moment volop in het proces dat op 1 januari 2019 zal leiden tot de vorming van een fusiegemeente ‘Het Hogeland’.

In deze context is het begrijpelijk dat deze kadernota beleidsarm is.

Bij het aantreden van de nieuwe coalitie in 2016 is ingezet op de realisatie van een aantal grote projecten. Voor ons hadden de centrumontwikkeling en de brede school (de ‘Tirrel’) de hoogste prioriteit. De ‘Tirrel’ komt van de grond, hoewel we het betreuen dat zoveel scholen, zowel openbaar als bijzonder, zijn afgehaakt. Wij zijn van mening dat bij toekomstige eventuele noodzakelijke nieuwbouw voor de afgehaakte scholen, deze bij de ‘Tirrel’ dienen te worden gerealiseerd en deel gaan uitmaken van de brede school. Daar ligt de toekomst!

Wat betreft de centrum ontwikkeling betreuen we het dat het niet is gelukt een grote trekker te binden. Wij zijn blij met de getoonde inzet van de ondernemers en staan achter een concentratie van het winkelaanbod middels relocatie. Dat de gemeente middels een subsidie de ondernemers hierbij faciliteert, heeft onze instemming. De ontwikkeling van het Boogplein zal kleinschaliger worden, maar we houden vast aan het haltermodel, zij het dat het zwaartepunt wat meer naar het noorden zal komen te liggen. Op het Boogplein dient de mogelijkheid van een gedeeltelijke, zij het kleinschaliger, commerciële invulling tot de mogelijkheden blijven te behoren. Voor het overige zien wij mogelijkheden voor woningbouw en recreatie (horeca).

Wij zijn verheugd over de ontwikkelingen rond de nieuwbouwwijk Munster, er is veel belangstelling. En de schop is inmiddels ook daadwerkelijk de grond in gegaan! Eindelijk bouwt Winsum weer en dat biedt perspectief. Jammer dat een enkeling toch de zaak weer probeert te vertragen door een gang naar de Raad van State. Maar goed democratie heeft zo zijn prijs!

De in onze perceptie trage uitvoering van de package deal (N361, fietspad-plus, overweg veiligheid, kortsluiting) verontrust ons. Hier zijn wij vaak afhankelijk van de provincie en het lijkt dat daar de urgentie ontbreekt. Voor de verantwoordelijke wethouder een punt van aandacht!

Op de voortgang bij Winsum-West hebben wij op dit moment weinig zicht, maar daar kan de wethouder wellicht wat meer licht in de duisternis brengen. Ontsluiting en bijdrage van verenigingen schijnen hier een issue te zijn. Wat zijn hier de reële verwachtingen?

Voor al deze projecten geldt dat het belangrijk is dat alle financiële besluiten dit jaar nog door de raad worden genomen. Zo niet, dan kan er wel eens aanzienlijke vertraging optreden, doordat de provincie in het laatste jaar voor de herindeling in het kader van de ARHI veel kritischer naar investeringen zal kijken.

Wat betreft het onderwijs maken wij ons zorgen wat betreft de kleine scholen. Het door de schoolbesturen L&E en VCPO in 2014 uitgebrachte beleidsstuk “Toekomstscenario Scholenspreiding Noord-Groningen” lijkt volledig te zijn losgelaten. We zien nu dat in onze visie te kleine scholen middels een velerlei van constructen in stand worden gehouden. De onderbouwing is de leefbaarheid van de kleine kernen, terwijl het in onze visie over de toekomstkansen van onze kinderen zou moeten gaan. Scholen zijn er immers niet voor de ouders maar voor de kinderen! Uit pedagogisch oogpunt lijkt ons de huidige praktijk ongewenst. Wat dat betreft zou de landelijke regeling voor de kleine scholen toeslag ter discussie kunnen worden gesteld.

Wij zijn zeer tevreden over de ontwikkelingen rond het zwembad. De samenwerking met Bedum is een goede zaak, vooral ook gelet op de naderende herindeling. De grote en enthousiaste inzet van vrijwilligers heeft onze waardering. Het succes van de zwemvierdaagse is wat dat betreft een bevestiging dat het zwembad leeft. Zelfs de wethouder waagde een sprong in het diepe! Het zwembad is in goede handen. Wij betreuren het dat sommigen het zwembad negatief proberen neer te zetten. Jammer, je zou ook over je eigen schaduw moeten kunnen heenstappen!

Wat de financiën betreft hebben we wat kritische noten. Voor de grote projecten is de dekking grotendeels rond. Wij verwachten overigens wel dat u meer inzet op subsidie mogelijkheden. Als ambtelijke expertise een probleem is, maak dan gebruik van externe kennis. Er zijn veel bureaus die in deze markt opereren.

Het tekort over 2016, het verwachte tekort over 2017 en de projectie voor 2018 vinden wij zorgelijk. De verwachtingen voor de periode 2019-2021 zijn positief, maar toch!

Wat in de eerste plaats opvalt is de post nog niet uitgevoerde werkzaamheden, deze bedragen worden bijna automatisch doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Daar zal kritischer naar moeten worden gekeken, zijn deze middelen in hun volle omvang inderdaad nog wel nodig. Misschien moet ook hier rekening worden gehouden met de nieuwe zich aandienende werkelijkheid : de vorming van een nieuwe gemeente.

Wij vinden dat er moet worden gekeken hoe het verwachte tekort voor 2018 kan worden teruggebracht. Wij vinden het bijvoorbeeld een slechte zaak dat u de bezuinigingstaakstelling voor de inkoop samenwerking loslaat, dat is ons te gemakkelijk.

Lastenverhoging is voor ons geen optie, de financiële kengetallen tonen aan dat onze gemeente zijn belastingcapaciteit ruim boven het landelijke gemiddelde benut. M.a.w. we zijn al een dure gemeente!

Wat het sociaal domein betreft zijn er nog grote onzekerheden, hoe realistisch is budget neutraliteit en wat zijn de consequenties. Wij hebben nog een redelijke bestemmingsreserve om hier tijdelijk tegenslagen op te vangen, maar de nieuwe gemeente zal met de gevolgen te maken krijgen. Het begroting van werkplein Ability is een grote zorg, het lange termijn perspectief laat grote tekorten zien, hier dienen keuzes te worden gemaakt.

Wat ons nog steeds verbaast dat er door de BMW E gemeenten een GR Participatie Noord-Groningen is opgetuigd, een GR die met de herindeling op 1 januari 2019 bij wet weer verdwijnt. Dat lijkt ons een dure grap wat betreft financiën en ambtelijke inzet. Mijn fractie is dan ook nooit een voorstander van deze operatie geweest!

Voorzitter, tot zover de zorgen van de oude gemeente. Er dient zich een nieuwe realiteit aan de gemeente ‘Het Hogeland’! Het herindelingsproces heeft voor ons, binnen het realiseerbare, het meest gewenste resultaat opgeleverd : BMW E plus Eemshaven. Daar kunnen wij heel goed mee leven.

De vraag of schaalvergroting van het lokale bestuur binnen ons staatsrechtelijk bestel een optimale oplossing is, is van een andere orde. Men zou het kunnen duiden als wat geknoei binnen het model van Thorbecke, zonder een discussie over uitgangspunten. Deze discussie overstijgt lokale belangen en had eerst op landelijk niveau moeten worden gevoerd. Maar zo gaat het vaak niet, korte termijn ad hoc oplossingen zijn vaak gemakkelijker.

Maar goed, de koers is gezet en we moeten verder. De herindeling is op zich een interessant proces om als raadslid mee te maken.

De colleges vormen samen een stuurgroep, de fractievoorzitters van de vier gemeenten een raadsklankbordgroep. In eenvoudige termen een super college en een super raad. De rol van de verkozen raden verwatert enigszins. Dat is het onvermijdelijk democratisch tekort van dit soort operaties. Jammer maar het is en kan niet anders.

De herindelingsoperatie is een delicaat proces. Een risico zit in de professionals die je inhuurt om dit proces op de rails te zetten. Managers, die soms geen gevoel hebben voor relevante bestuurlijke verhoudingen. Daar ligt dan ook de uitdaging, politieke verantwoordelijkheden dienen te worden gerespecteerd, zo ook in dit herindelingsproces.

Tot zover in eerste termijn.